Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Arrest

nr. 353 111 van 16 september 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: **X**

Gekozen woonplaats: **ten kantore van advocaat D. GEENS**
Lange Lozanastraat 24
2018 ANTWERPEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 6 november 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 28 oktober 2025.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 12 mei 2026 met toepassing van oud artikel 39/73 van voormelde wet.

Gelet op het verzoek tot horen van 15 mei 2026.

Gelet op de beschikking van 8 juni 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 9 juli 2026.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN, *loco* advocaat D. GEENS.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Overeenkomstig oud artikel 39/73, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), zoals dat van toepassing was voor de inwerkingtreding van de Wet betreffende de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, werd bij beschikking van 12 mei 2026 aan de partijen de grond meegedeeld waarop de kamervoorzitter steunt om te oordelen dat het beroep door middel van een louter schriftelijke procedure kan verworpen worden. *In casu* wordt het volgende gesteld:

"*1. Verzoekende partij dient beroep in tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: commissaris-generaal), getiteld "niet-ontvankelijk verzoek (volgend verzoek)", waarbij haar huidig tweede verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk wordt verklaard in de zin van artikel 57/6/2, §1, eerste lid van de Vreemdelingenwet.*

2. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, Parl.St. Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

3. Verzoekende partij diende al eerder in België een verzoek om internationale bescherming in.

In het kader van dat eerste beschermingsverzoek verklaarde het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: CGVS) haar verzoek niet-ontvankelijk omdat zij een internationale beschermingsstatus in een andere EU-lidstaat, met name Griekenland, heeft gekregen en zij niet concreet aannemelijk heeft gemaakt dat de bescherming die haar in Griekenland verleend werd niet meer effectief of toereikend zou zijn.

De Raad heeft haar beroep tegen die beslissing verworpen bij arrest nr. 328 461 van 18 juni 2025. Er werd vastgesteld en geoordeeld dat verzoekende partij geen elementen naar voren brengt waaruit blijkt dat zij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die haar reeds werd toegekend in Griekenland.

4. Op 26 juni 2025, een week later na voormeld arrest, dient verzoekende partij huidig volgend (tweede) verzoek om internationale bescherming in.

Ze wordt in het kader van dit volgend verzoek gehoord op 14 oktober 2025 (zie document 'verklaring volgend verzoek' van 14 oktober 2025).

Tijdens dat gehoor maakt ze melding van een poging tot verkrachting een tweetal maanden na haar aankomst in Griekenland eind 2023. Tevens geeft ze o.a. ook aan problemen aan de anus te hebben.
5. De kernvraag is of de door verzoekende partij bij huidig volgend verzoek aangehaalde elementen kunnen worden gekwalificeerd als nieuwe elementen die de kans aanzienlijk groter maken dat zij voor erkenning als vluchteling of voor de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus in aanmerking komt, quon non zoals hierna blijkt.

5.1. Waar een vorig verzoek werd afgewezen omdat een andere EU-lidstaat reeds een internationale beschermingsstatus heeft verleend, moeten de nieuwe elementen of feiten aldus verband houden met de situatie van verzoekende partij in de lidstaat die haar reeds internationale bescherming heeft verleend en die de verdere toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op haar specifieke omstandigheden verhinderen.

5.2. Er liggen geen elementen voor waaruit kan blijken dat verzoekende partij niet langer internationale bescherming geniet in Griekenland. Het bewijs van het tegendeel rust op verzoekende partij, die evenwel nalaat zo'n bewijs te leveren.

Waar verzoekende partij in het verzoekschrift uitgebreid argumenteert over het, aan haar in Griekenland verleende internationale beschermingsstatus gekoppelde, verblijfsrecht en hierbij o.a. laat gelden dat zij "niet kan beschikken over een geldig ADET", is haar argumentatie niet dienstig. Uit het administratief dossier blijkt namelijk dat aan verzoekende partij een Griekse verblijfsvergunning (ADET) werd uitgereikt geldig tot 23 november 2026.

Dit werd bovendien door de Raad in voormeld arrest al eerder duidelijk uiteengezet. Daarbij wordt gewezen op de beschikbare informatie waaruit blijkt dat de Griekse asielinstanties verzoekende partij een verblijfsvergunning (ADET) hebben afgegeven die geldig is van 24 november 2023 tot 23 november 2026. De Raad oordeelde dat verzoekende partij haar Griekse verblijfsvergunning dus nog geldig is en dat zij aldus bij terugkeer naar Griekenland nog over een geldige verblijfsvergunning zal beschikken.

Verzoekende partij brengt bij huidig volgend verzoek geen nieuwe elementen bij die anders doen oordelen.

Overigens, waar in het verzoekschrift wordt aangevoerd dat "Door verweerder wordt gesteld dat verzoeker zou hebben nagelaten om de nodige stappen te zetten om zijn verblijfsvergunning te laten verlengen", leest de verzoekende partij, minstens haalt zij zaken aan die nergens in de bestreden beslissing staan. Dit betoog is dan ook niet dienstig noch ernstig.

5.3. Op basis van de bijgebrachte informatiebronnen, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is. Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven. Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, "een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel "wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling" (ibid., pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land a priori een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De bijgebrachte informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met "alle gegevens van de zaak" (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

Ofschoon de aangebrachte informatie actueler is dan en recentere cijfers bevat dan de informatie die eerder voorlag bij de beoordeling van het eerste verzoek om internationale bescherming, laat deze landeninformatie evenwel niet toe te besluiten dat de levensomstandigheden in Griekenland voor statushouders van die aard zijn dat zij bij een terugkeer naar dat land a priori een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie waar de Griekse autoriteiten onverschillig tegenover staan en een verdere individuele beoordeling niet meer nodig is.

De voormelde landeninformatie volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de geboden bescherming in hoofde van eenieder die er internationale bescherming werd verleend, niet langer effectief of toereikend zou zijn en evenmin dat statushouders in Griekenland bij terugkeer hoe dan ook zullen terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie er gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim, pt. 91).

Met de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie toont verzoekende partij dus niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zoals geduid door het Hof van Justitie bevindt of dat hij of zij er bij terugkeer automatisch in zal belanden. Een individuele beoordeling van verzoekende partij haar concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde, zoals reeds uiteengezet in het kader van haar eerste verzoek om internationale bescherming.

5.4. Er liggen geen nieuwe elementen voor waaruit blijkt dat verzoekende partij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die haar zou verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status

toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Verzoekende partij verklaart bij huidig volgend beschermingsverzoek dat ze kampt met problemen aan de anus. Ze ging voor een onderzoek naar de dokter in België, maar toen deze haar vroeg om zich uit te kleden weigerde ze dat. De door verzoekende partij ingeroepen medische problematiek werd aldus, omdat zijzelf dit weigerde, niet onderzocht en wordt bij gebrek aan enig medisch stuk niet gestaafd. Er kan dan ook geen bijzondere kwetsbaarheid in de zin van de relevante rechtspraak van het HvJ uit blijken of worden afgeleid. Derhalve legt verzoekende partij, bij gebrek aan enig stuk, geen nieuwe elementen voor waaruit zulke kwetsbaarheid blijkt. Tevens wordt nog vastgesteld dat verzoekende partij op de vraag naar een link met Griekenland, tijdens haar gehoor aangaf daarop niet te kunnen antwoorden omdat ze er niet op wil antwoorden ('verklaring volgend verzoek', nr. 17).

De Raad wijst er nog op dat in voormeld arrest werd vastgesteld dat verzoekende partij niet aantoont dat zij in Griekenland als statushouder haar rechten en voordelen er niet zou kunnen laten gelden, zoals o.a. inzake de toegang tot o.a. de arbeidsmarkt, huisvesting of gezondheidszorg. In het arrest wordt o.a. gemotiveerd: "Uit bovenstaande kan niet afgeleid worden dat verzoekende partij buiten haar eigen wil om in de onmogelijkheid was om haar rechten in Griekenland te doen gelden. Het komt in dit verband haar toe om de middelen die het recht en haar status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen zij evenwel niet aantoont. Zij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput." Verzoekende partij brengt bij huidig volgend verzoek geen elementen aan die anders doen oordelen. Ze toont niet aan als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geen toegang te hebben tot gezondheidszorg.

5.5. Waar verzoekende partij bij haar vorig, eerste verzoek om internationale bescherming uitdrukkelijk verklaarde dat ze geen persoonlijke problemen kende in Griekenland, maakt ze bij huidig volgend verzoek plots melding van een incident met 2 personen in Griekenland die haar onderweg naar de winkel zouden hebben tegengehouden, uitgekleed en geprobeerd om haar te verkrachten.

Nog daargelaten dat hoewel begrip kan worden opgebracht voor de ingeroepen redenen waarom ze dit eerder totaal onvermeld liet, terwijl in het kader van de medewerkingsplicht nochtans van ieder verzoeker om internationale bescherming wordt verwacht alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek zo spoedig mogelijk aan te brengen, toont verzoekende partij hoe dan ook niet aan dat het haar in Griekenland met betrekking tot dat incident of voor andere feiten aan bescherming van de Griekse autoriteiten ontbreekt.

Uit de verklaringen van verzoekende partij blijkt dat zij na dat bewuste beweerde incident geen stappen heeft ondernomen. Ze kaartte het nooit aan bij de politie en maakte er ruimer tegenover de Griekse instanties geen melding van. Ze bleef na het incident nog 1 maand of langer (45 dagen) in Griekenland, en dit omdat, zo luidt haar uitleg, ze op haar paspoort wachtte, maar wendde zich al die tijd dus nooit tot de Griekse autoriteiten.

Er wordt op gewezen dat in het kader van verzoekende partij haar vorig, eerste beschermingsverzoek bij voormeld arrest werd geoordeeld dat verzoekende partij niet aantoont dat zij als statushouder in Griekenland geen beroep zou kunnen doen op de Griekse politie en dat nergens uit blijkt dat het verzoekende partij in Griekenland aan bescherming ontbreekt. Die vaststelling blijft, bij gebrek aan enig bewijs van het tegendeel, gehandhaafd.

Er liggen geen nieuwe elementen voor waaruit blijkt dat het verzoekende partij als statushouder in Griekenland aan (overheids)bescherming ontbreekt.

5.6. Verzoekende partij haar opmerking tijdens het gehoor in het kader van huidig volgend verzoek dat zij vreest bij een terugkeer naar Griekenland "hetzelfde lijden te ondergaan en dezelfde problemen" (zie stuk 'vragenlijst'), is zeer algemeen en vaag van aard. Zij werpt hiermee geen ander licht op hetgeen eerder werd geoordeeld in voormeld arrest van de Raad van 18 juni 2025, waarna ze een week later huidig volgend verzoek indiende.

6. Bijgevolg lijkt verzoekende partij geen nieuwe elementen aan te brengen noch lijken er nieuwe feiten aan de orde te zijn die de kans aanzienlijk groter maken dat zij in aanmerking komt voor erkenning als vluchteling in de zin van artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet of voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4 van dezelfde wet."

2. Door een verzoek tot horen in te dienen, maakt de verzoekende partij kenbaar dat zij het niet eens is met deze in de beschikking opgenomen grond (zij wordt overeenkomstig artikel 39/73, § 3 van de Vreemdelingenwet immers geacht met deze grond in te stemmen wanneer zij niet vraagt om te worden gehoord). In dit kader benadrukt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) dat het verzoeken om een hoorzitting om alsnog zijn visie kenbaar te maken de enige functie van het verzoek tot

horen is (*cf*. Wetsontwerp van 6 december 2010 houdende diverse bepalingen (II), Memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer, 2010-2011, nr. 53 0772/001, 25, 26) en dit verzoek zodoende niet mag beschouwd worden als een bijkomende memorie. Bovendien strekt het verzoek tot horen er niet toe de verzoekende partij de mogelijkheid te geven onvolkomenheden in het verzoekschrift, hetzij deze waarop in de beschikking overeenkomstig oud artikel 39/73, § 2 van de Vreemdelingenwet precies wordt gewezen, hetzij andere, alsnog recht te zetten. Ook het betoog ter terechtzitting vermag dit niet te doen.

3.1. De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen.

3.2. Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt:
"Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf."

Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoekende partij te erkennen als vluchteling of haar de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nr. 227.364; RvS 13 mei 2014, nr. 227.365).

4.1. In het proces-verbaal van terechtzitting van 9 juli 2026 staat het volgende vermeld:

"*Tolk 882 legt de eed af en tolkt Arabisch*
De kamervoorzitter nodigt uit om te reageren op de beschikking, voorwerp van de vraag tot horen.
De kamervoorzitter stelt vast dat, hoewel het psychologisch rapport dat gevoegd werd bij de aanvullende nota zeer duidelijk is, het niet duidelijk is vanaf wanneer de verzoekende partij psychologische begeleiding krijgt. De verzoekende partij antwoordt dat bij haar eerste interview de interviewer haar gevraagd heeft om een psycholoog te raadplegen. Zij is daarna meteen naar een psycholoog gegaan. Bij haar eerste verzoek om internationale bescherming ging zij naar een psycholoog, dan is ze een tijdje gestopt en daarna heeft ze de behandeling opnieuw hernomen. Het is nu ongeveer 11 maanden geleden sinds zij opnieuw naar de psycholoog gaat.
De raadsvrouw van de verzoekende partij legt een aanvullende nota met betrekking tot de situatie in Griekenland en Palestina neer. Zij stelt dat het psychologisch rapport zeer recent is en dat dit de analyse van de RvV dat er geen nieuwe elementen zouden zijn, tegenspreekt. Er is een nieuwe situatie in Griekenland: de vorige zitting dateert van 20/05/2025, dus van voor de RSA-verslagen en de contactopname met de psycholoog. De verzoekende partij heeft een aantal bijkomende elementen aangegeven waarover zij naar aanleiding van haar eerste verzoek tot internationale bescherming niet gesproken heeft, met name dat zij in Griekenland slachtoffer werd van seksueel misbruik met daarbij een anale problematiek. Schaamtegevoel verklaart waarom zij hier niet eerder over gepraat heeft: het is niet gemakkelijk om hierover te spreken. Het gaat niet op om, zoals de RvV doet, de zwaarwichtigheid van de feiten in vraag te stellen omdat zij deze in eerste instantie niet aangegeven heeft. Dat de verzoekende partij geen stappen heeft genomen om steun te krijgen van de Griekse autoriteiten, dat zij niet naar de politie is gegaan en dat zij na een maand vertrokken is, toont niet aan dat de verzoekende partij er niet onder geleden zou hebben.
De raadsvrouw wenst op 2 vlakken nieuwe elementen naar voren te brengen: enerzijds de situatie in Griekenland waar we vandaag beter zicht op hebben en anderzijds de kwetsbaarheid van de verzoekende partij. Als zelfs de protection officer haar naar de psycholoog stuurt, is het onterecht dat men, zoals de RvV gedaan heeft, blijft uitgaan van zelfredzaamheid. Voor het overige volhardt ze in het verzoekschrift.
De verzoekende partij zelf stelt dat het enige dat ze wilt bijvoegen is dat ze haar tweede verzoek om internationale bescherming heeft ingediend om uit haar miserie te geraken en om haar familie te helpen. Zij is de enige broodwinner voor haar familie. Het enige dat haar nog in leven kan houden, is werken om haar familie in Gaza te helpen. Zij zegt dat de situatie in Gaza bekend is bij mensen, bij de RvV nog meer en dat zij dit niet moet detailleren.
De raadsvrouw van de verzoekende partij wenst nog toe te voegen dat haar ADET in november 2026 zal vervallen: dit is ook een nieuw element ten opzichte van vorig jaar."

4.2. Op de zitting legt verzoekende partij een aanvullende nota neer, getiteld: "*Griekenland (RSA 27 04 2026) – Palestina – nota -2026 05*". Ze verwijst hierin naar recente rechtspraak van de Verenigde Kamers van de Raad inzake Griekse statushouders en voorts ook naar landeninformatie van AIDA en RSA van 2025 en 2026 inzake de situatie van Griekse statushouders. Vervolgens *"benadrukt verzoekende partij*" in de nota "*dat de Raad perfect, na vastgesteld te hebben dat er aanleiding is de onontvankelijkheidsbeslissing te vernietigen, nu de bescherming in Griekenland, in het geval van verzoekende partij als niet effectief dient*

aangemerkt te worden, gelet op een vaststaand risico in een toestand van verregaande deprivatie terecht te komen, in het kader van de volheid van bevoegdheid over te gaan tot erkenning". Ze verwijst in dit verband naar enkele arresten van de Raad. Verder brengt ze "*Voor zoveel als nodig*", zo luidt het, informatie bij over de situatie in Palestina.

Verzoekende partij legde eerder op 2 juli 2026, een week voor de zitting, al een aanvullende nota neer met bijgevoegd een psychologisch rapport van 27 juni 2026, waarop ze in haar betoog op zitting uitgebreid op ingaat alsook in de nota zelf.

5. Met haar betoog ter zitting en aanvullende nota's brengt verzoekende partij geen concrete en dienstige argumenten of elementen bij die afbreuk doen aan de beschikking van 12 mei 2026.

5.1. De Raad herinnert eraan dat het verzoekende partij haar tweede verzoek om internationale bescherming in België is, ingediend op 26 juni 2025, een week nadat haar vorig beschermingsverzoek bij arrest van de Raad nr. 328 461 van 18 juni 2025 definitief werd afgesloten.

Zoals in de beschikking wordt aangegeven, worden de bij huidig volgend verzoek aangereikte elementen en feiten bekeken ten opzichte van en dienen zij dus verband te houden met Griekenland, gelet op de internationale beschermingsstatus die verzoekende partij in die EU - lidstaat geniet en waarover in voormeld arrest door de Raad werd geoordeeld dat verzoekende partij niet aantoont dat ze zich niet (langer) kan beroepen op de bescherming die ze er verkreeg.

5.2. Algemene situatie statushouders in Griekenland

In zijn beschikking erkent de Raad dat uit de eerder bijgebrachte landeninformatie blijkt dat er in Griekenland sprake is van een precaire situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

De kernvraag is of de door de verzoekende partij bijgebrachte nieuwe informatie in haar aanvullende nota, waarnaar wordt verwezen ter terechtzitting, toelaat anders te oordelen met betrekking tot de situatie van personen die internationale bescherming in Griekenland genieten dan hetgeen uiteengezet in de beschikking.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen. Dit komt overeen met de artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening (EU) 2024/1347/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad (hierna: de Verordening (EU) 2024/1347/EU).

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder.

In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (*"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights",* RSA/PRO ASYL, april 2026; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform TAXISnet (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257).

Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 7-8, 20-24; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 8-18; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 28-33).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p.236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "*een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt*". De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf word in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of*

international protection to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.37). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA. ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 33-39; "*Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267).

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; "*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 24-27).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport "*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.4).

Het zogenaamde HELIOS-project (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende Ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie

ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;

- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;

- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus "*the European way of life*", en vorming in sociale vaardigheden;

- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;

- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 december 2025 negen HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Attica, Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (Kéntro Ensomátosis Metanastón, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:

(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apascholísis, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van

HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; "*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.46-47; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13). Verder is het op dit moment onzeker of de bovengenoemde ondersteunende diensten in het kader van HELIOS+ zullen worden voortgezet. Enerzijds hebben sommige regio's de inschrijving van nieuwe deelnemers en de indiening van huurovereenkomsten opgeschort. Anderzijds heeft de Griekse regering herhaaldelijk publiekelijk aangekondigd dat de huisvestingssteun aan personen die internationale bescherming genieten geleidelijk zal worden afgebouwd en dat de financiering niet langer aan huisvesting zal worden besteed. De Europese Commissie heeft om opheldering gevraagd aan de Griekse overheden over de mogelijke afbouw van de huursubsidies in het kader van het HELIOS+-programma, doch het ministerie van Migratie en Asiel heeft nog geen reactie gegeven ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.47-48).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 45).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). De COI Focus "*Grèce Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*" van 13 februari 2026 verwijst naar informatie-uitwisseling tussen het CGVS en het Grieks Ministerie alsook naar de AMKA-verordening, waarvan een Engelse vertaling wordt opgenomen. De Focus stelt dat, uit het geheel van die informatie blijkt dat een geactiveerd AMKA-nummer geen voorwaarde is voor het uitoefenen van een legale beroepsactiviteit in Griekenland; een geldig ADET-nummer en een AMKA-nummer volstaan. Er wordt benadrukt dat er geen enkele verplichting is tot voorafgaande activering

van het AMKA-nummer om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Daarenboven wordt in het meest recente rapport van RSA/PRO ASYL enkel aangegeven dat de begunstigde van internationale bescherming dient te beschikken over een AMKA ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.55).

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Waar de verzoekende partij in haar aanvullende nota de schending aanvoert van artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het CGVS in verband met e-mailcorrespondentie waarnaar in de COI Focus wordt verwezen, meer bepaald de COI Focus "*Grèce Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026, wordt het volgende gesteld. In zoverre haar kritiek in haar aanvullende nota zich richt op de informatie die op 27 oktober 2025 via e-mail werd verkregen van mevrouw M. door het CGVS, dient te worden opgemerkt dat deze niet langer relevant is. Uit lezing van de COI Focus "*Grèce "Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026, die vermeld wordt in de aanvullende nota van de commissaris-generaal, blijkt dat deze e-mail enkel werd opgenomen om de achtergrond te schetsen van de nieuwe informatie die werd bekomen van de Griekse autoriteiten op 22 december 2025. Immers omdat het antwoord van mevrouw M. niet overeen leek te komen met de inhoud van de AMKA-verordening van december 2023, werd verdere verduidelijking gevraagd aan de Reception and Identification Service van de Griekse asieldienst op 31 oktober 2025. Wegens het uitblijven van een antwoord, nam de verwerende partij vervolgens op 19 december 2025 via e-mail contact op met de Governor of Asylum Service (het hoofd van de Griekse asieladministratie), de heer M.K., die op 22 december 2025 via email zijn antwoorden overmaakte. De kritiek in de aanvullende nota dat in strijd met artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen de e-mailuitwisseling die daaraan ten grondslag lag niet werd meegedeeld, is aldus niet dienstig. De vragen die op 19 december 2025 door de commissaris-generaal aan de heer M.K. werden gesteld alsook de antwoorden die op 22 december 2025 werden verkregen, werden opgenomen in deze COI Focus. Hierin wordt ook de functie van de heer M.K. als hoofd van de Griekse asieladministratie aangeduid. Aldus bevat deze COI Focus alle elementen over de informatie die via e-mail werd verkregen en die volgens voormeld artikel 26 zijn vereist. Hierbij wordt nog aangestipt dat de via e-mail verkregen informatie opgenomen in de COI Focus niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek vluchtrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft. De COI Focus verschaft bijgevolg voldoende informatie over de bron waarop de commissaris-generaal zich heeft gebaseerd. De antwoorden van 22 december 2025 bevatten verwijzingen naar Griekse wetgeving en naar Griekse overheidswebsites. Tevens wordt een Engelse vertaling bijgebracht van relevante Griekse wetgeving waarnaar wordt verwezen. Een schending van artikel 26 van voormeld koninklijk besluit van 11 juli 2003 kan niet worden vastgesteld.

Het algemene beginsel van eerbiediging van de rechten van de verdediging kan in deze zaak evenmin zijn geschonden. Uit het bovenstaande blijkt immers dat verzoekende partij over voldoende elementen beschikte om, indien nodig, met volledige kennis van zaken de door de verwerende partij overgelegde informatie met betrekking tot AMKA te betwisten.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen:

"*De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.*

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om

derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooien die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandsstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de voormalige richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders de facto worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze de facto uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. In 2023 heeft de Europese Commissie besloten een met redenen omkleed advies aan Griekenland te sturen (INFR(2022)2044), omdat het land bepaalde bepalingen van de kwalificatierichtlijn niet naleeft. In mei 2025, na beoordeling van het antwoord is de Commissie van oordeel dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de kwalificatierichtlijn niet is

nagekomen en heeft zij daarom besloten een met redenen omkleed advies uit te brengen. Griekenland heeft nu twee maanden de tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Anders kan de Commissie besluiten de zaak voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.42).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.43-44; "*Country Report: Greece. Update 2025*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" ((vrije vertaling, COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe.*").

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland ("*Recognised Refugees*

2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c) van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

"(…)

ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011*").

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt aldus dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. De wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve AMKA niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA-rapport van september 2025 duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een '*attestation of application status'* wordt afgeleverd. Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (*postponement of removal*), blijkt uit artikel 23 en 24 van de Griekse asielwet dat een verklaring aangaande en uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (*return decision*) hebben ontvangen, en aldus in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigden van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning. (COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026) Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

In het RSA/PRO ASYL rapport van april 2026 wordt aangegeven inzake de omzendbrief van november 2025 dat deze omzendbrief volstrekt ondoeltreffend gebleken is bij het wegnemen van de belemmeringen die door de AMKA-verordening worden opgeworpen. Integendeel, het aantal gevallen waarin gezondheidszorg werd geweigerd aan personen die internationale bescherming genieten en een inactief AMKA-nummer hebben, is juist toegenomen na de vaststelling van de omzendbrief. Enerzijds eist de omzendbrief dat personen die internationale bescherming genieten, documenten overleggen die vrijwel onmogelijk te verkrijgen zijn. In de omzendbrief wordt uitdrukkelijk vermeld dat de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorg voor personen die internationale bescherming genieten zonder een actief AMKA-nummer, een "*schriftelijke verklaring van uitstel van uitzetting overeenkomstig de bepalingen van artikel 24, lid 4, van wet L3907/2011*" is. Dit is een document dat door de Griekse politie wordt afgegeven aan personen die onderworpen zijn aan uitzetting uit Griekenland. In dit verband benadrukt de Griekse Ombudsman: "*De verwijzing in de omzendbrief […] naar een uitstel van uitzetting-certificaat afgegeven door de Griekse politie leidt alleen maar tot verwarring, aangezien personen die internationale bescherming genieten niet onderworpen zijn aan terugkeer- en uitstel van uitzettingprocedures, maar juist in het bezit zijn van een verblijfsvergunning*". Het onvermogen van erkende vluchtelingen die legaal in Griekenland verblijven om een certificaat van uitstel van uitzetting te verkrijgen, wordt bevestigd in zaken die door RSA worden vertegenwoordigd, waarbij het betreffende document zowel door de politie als door het ministerie van Volksgezondheid tevergeefs werd

aangevraagd ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.57-59).

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: "*If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece, "*Living In Greece – Access to healthcare*", beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*" van 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, "*Information Guide for Beneficiaries of International Protection*", waarvan melding gemaakt in de COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*" van 31 maart 2026).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.59-60; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.12; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; "*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.10-14).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. "*Alkyoni II*") kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.10-18 "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precaire situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "*certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus*" of een "*certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming*" verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten

werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegensteling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 21-22, "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, april 2026, p.62; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, "*een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten)*

bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel "*wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling*" (*Ibid*., pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met "*alle gegevens van de zaak*" (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoekster op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetswijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest van de Grondrechten (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54). Aan de hand van dit onderhoud kan de beslissingsautoriteit namelijk de specifieke situatie van de verzoeker en diens mate van kwetsbaarheid beoordelen en zich ervan vergewissen dat de verzoeker is verzocht alle elementen te verstrekken waarmee kan worden aangetoond dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend wordt blootgesteld aan een risico op behandelingen die strijdig zijn met dit artikel 4.

Voorts en in zoverre de door verzoeker bijgebrachte landeninformatie en argumentatie betrekking heeft op personen die in Griekenland om internationale bescherming verzoeken, verschilt dit van verzoekers situatie aangezien hij in Griekenland reeds internationale bescherming verkreeg. Hij is een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en geen verzoeker om internationale bescherming in Griekenland.

De algemene situatie van begunstigden van internationale bescherming in en bij terugkeer naar Griekenland wordt niet anders beoordeeld aan de hand van de informatie die verzoekende partij in haar aanvullende nota heeft aangebracht. Hoewel voormeld rapport van RSA/PRO ASYL actueler is en de aanvullende nota nog informatie bijbrengt die niet eerder voorlag bij de kennisgeving van de beschikking, laat deze landeninformatie evenwel niet toe te besluiten dat de levensomstandigheden in Griekenland voor statushouders van die aard zijn dat zij bij een terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie waar de Griekse autoriteiten onverschillig tegenover (zouden) staan en een verdere individuele beoordeling niet meer nodig is.

Met de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie toont verzoekende partij dus niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zoals geduid door het Hof van Justitie bevindt of dat hij of zij er bij terugkeer automatisch in zal belanden. Een individuele beoordeling van verzoekende partij haar concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

5.3. Elementen met betrekking tot de persoonlijke situatie van verzoekende partij als Grieks statushouder

5.3.1. ADET

Met verwijzing naar het vorig arrest van de Raad wordt in de beschikking aangaande verzoekende partij haar Griekse verblijfsvergunning (ADET) het volgende vastgesteld (in punt 5.2.):

"*Waar verzoekende partij in het verzoekschrift uitgebreid argumenteert over het, aan haar in Griekenland verleende internationale beschermingsstatus gekoppelde, verblijfsrecht en hierbij o.a. laat gelden dat zij "niet kan beschikken over een geldig ADET", is haar argumentatie niet dienstig. Uit het administratief dossier blijkt namelijk dat aan verzoekende partij een Griekse verblijfsvergunning (ADET) werd uitgereikt geldig tot 23 november 2026.*

Dit werd bovendien door de Raad in voormeld arrest al eerder duidelijk uiteengezet. Daarbij wordt gewezen op de beschikbare informatie waaruit blijkt dat de Griekse asielinstanties verzoekende partij een verblijfsvergunning (ADET) hebben afgegeven die geldig is van 24 november 2023 tot 23 november 2026. De Raad oordeelde dat verzoekende partij haar Griekse verblijfsvergunning dus nog geldig is en dat zij aldus bij terugkeer naar Griekenland nog over een geldige verblijfsvergunning zal beschikken.

Verzoekende partij brengt bij huidig volgend verzoek geen nieuwe elementen bij die anders doen oordelen.

Overigens, waar in het verzoekschrift wordt aangevoerd dat "Door verweerder wordt gesteld dat verzoeker zou hebben nagelaten om de nodige stappen te zetten om zijn verblijfsvergunning te laten verlengen", leest de verzoekende partij, minstens haalt zij zaken aan die nergens in de bestreden beslissing staan. Dit betoog is dan ook niet dienstig noch ernstig."

Ter zitting wijst de raadsvrouw van verzoekende partij er nog eens correct op dat verzoekende partij haar ADET nog tot ergens in november geldig is. Waar zij opwerpt dat dit een nieuw element is ten opzichte van vorig jaar, laat zij na toe te lichten, laat staan aan te tonen hoe dit een element vormt dat de kans op internationale bescherming in hoofde van verzoekende partij aanzienlijk groter maakt. Immers, over die ADET, waarvan de geldigheidstermijn nog steeds dezelfde is aangezien het om hetzelfde document gaat, werd reeds geoordeeld door de Raad. Dat het arrest van de Raad, dat van 18 juni 2025 dateert waarna verzoekende partij huidig volgend beschermingsverzoek indiende, van meer dan een jaar geleden dateert, wijzigt niets aan de vaststelling dat het nog steeds om diezelfde Griekse verblijfsvergunning gaat die nog geldig is tot 23 november 2026, een datum die overigens op het stuk zelf eenvoudigweg kan afgelezen worden en waarvan verzoekende partij dus reeds jarenlang al, sinds het verkrijgen van dat document in november 2023, op de hoogte is. Er wordt nog aan toegevoegd dat het verzoekende partij haar eigen verantwoordelijkheid is om, al dan niet met hulp van anderen zoals bv. haar advocaat in België, haar administratieve situatie in Griekenland als statushouder in orde te houden zoals dat overigens ook voor eenieder in België het geval is. De informatie die verzoekende partij zelf bijbrengt, waaronder het recent rapport van RSA op zitting neergelegd, omschrijft concreet en gedetailleerd de stappen die dienen te worden gezet om zijn/haar ADET te laten verlengen/vernieuwen, en uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat een eerste stap hiertoe online, en dus ook vanuit het buitenland en dus ook hier in België, kan worden gezet. Uit niets blijkt en verzoekende partij toont niet aan dat zij mits het zelf zetten van de benodigde stappen haar ADET niet (tijdig) kan laten verlengen.

5.3.2. Kwetsbaarheid

Op zitting en in haar aanvullende nota beklemtoont verzoekende partij, wijzende op het zeer uitgebreid en gedetailleerd psychologisch rapport van 27 juni 2026 dat 30 pagina's telt, haar kwetsbaarheid die ze als nieuw element aanduidt.

Het psychologisch rapport bevat een gehele psychopathologische beschrijving van het leven van verzoekende partij als basis voor haar huidige psychologische problematiek. Opmerkelijk genoeg gaat het rapport ook zeer uitgebreid en concreet in op de argumenten zoals die werden uiteengezet in de beslissingen genomen in het kader van verzoekende partij haar vorig, eerste beschermingsverzoek alsook huidig volgend verzoek om internationale bescherming, niet juridisch maar vanuit een psychologisch-klinisch perspectief. Zoals hoger opgemerkt, werd verzoekende partij haar vorig, eerste beschermingsverzoek afgesloten bij

voormeld arrest van de Raad waarvan de beoordeling vaststaat en definitief is. Tegen zijn arresten staat louter cassatieberoep bij de Raad van State open, doch nergens blijkt uit dat verzoekende partij van die mogelijkheid gebruik heeft gemaakt. Een (klinisch) psycholoog is, net als evenmin bijvoorbeeld een arts of om het even eender welk ander beroep, niet bevoegd zich inhoudelijk over een verzoek om internationale bescherming uit te spreken, aangezien enkel de asielinstanties (het CGVS) en de Raad hiertoe bevoegd zijn, en niemand anders. Omgekeerd is de Raad niet bevoegd zich uit te spreken over de vraag of iemand aan een psychische aandoening lijdt en zo ja dewelke, laat staan om diagnoses te stellen.

Een kritiek op de beoordeling van de asielinstanties en/of de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen vanuit een zuiver (en algemeen) psychologisch perspectief ontwikkeld door een psycholoog in een psychologisch rapport kan geenszins worden aanvaard als dienstig verweer.

Bovendien stipuleert oud artikel 39/60 van de Vreemdelingenwet: "*Geen andere middelen mogen worden aangevoerd dan die welke in het verzoekschrift of in de nota uiteengezet zijn*."

Artikel 2.2. van de wet van 17 juni 2026 betreffende de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen bepaalt:
"*De procedure is schriftelijk en wordt ingeleid door een verzoekschrift dat alle feiten en middelen bevat.*
De partijen en hun advocaat mogen op de zitting hun opmerkingen mondeling voordragen.
Middelen die niet werden aangevoerd in het verzoekschrift, kunnen in de loop van de procedure niet worden aangevoerd, tenzij:
1° ze niet eerder konden worden opgeworpen. Deze middelen worden in het eerst mogelijke procedurestuk aangevoerd; of
2° ze van openbare orde zijn."

Het psychologisch rapport bevat ook enkele vaststellingen met betrekking tot de psychologische toestand van verzoekende partij.

Dat verzoekende partij een kwetsbaarheid vertoont, gelet op de in het rapport zeer uitvoerig omschreven psychologische problemen die niet betwist worden, staat vast, doch uit het psychologisch rapport blijkt niet en verzoekende partij toont niet (met andere elementen) aan over een bijzondere kwetsbaarheid te beschikken in de zin van de relevante in de beschikking al aangehaalde rechtspraak van het Hof van Justitie.

In voormeld arrest stelde de Raad in dit verband vast dat verzoekende partij niet aannemelijk maakt over een bijzondere kwetsbaarheid te beschikken die haar verhindert haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Thans liggen geen elementen voor die anders doen oordelen.

Waar uit het psychologisch rapport blijkt dat verzoekende partij met psychologische problemen kampt, die niet ter discussie staan, blijkt hieruit niet dat deze van die aard zijn dat zij haar hinderen in haar zelfstandig functioneren in die mate dat zij niet in staat zou zijn om in haar dagelijks levensonderhoud te voorzien. Op de zitting geeft verzoekende partij, die stelt sinds ongeveer elf maanden naar de psycholoog te gaan, daarenboven zelf aan te willen werken, om alzo haar familie in Gaza te kunnen helpen, aangezien ze de enige broodwinner van de familie is. Dit geeft blijk van een zelfredzaamheid, zelfstandigheid en ondernemendheid in haar hoofde.

Dat verzoekende partij zich mentaal soms niet goed voelt door de situatie in Gaza, is zeer begrijpelijk, doch dit betreft een element waarop reeds werd ingegaan en mee rekening werd gehouden in het kader van haar vorig beschermingsverzoek, en dat dus niet nieuw is.

Verzoekende partij werpt aldus geen ander licht op de al eerder in het kader van haar vorig beschermingsverzoek gedane vaststelling dat niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in haar hoofde kan worden vastgesteld die haar zal verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland of die belangrijke gevolgen zou hebben voor haar zelfstandig functioneren.

5.3.3. Feiten van geweld in Griekenland

Ter zitting herhaalt verzoekende partij (haar advocaat) het seksueel misbruik in het verleden in Griekenland en haar anale problematiek.

Waar dienaangaande wordt opgeworpen dat het niet opgaat om zoals de Raad de zwaarwichtigheid van de feiten in vraag te stellen omdat verzoekende partij deze in eerste instantie niet heeft aangegeven, gaat

verzoekende partij (haar advocaat) uit van een verkeerde lezing van de beschikking van 12 mei 2026 en doet zij hiermee hoe dan ook geen afbreuk aan de grond hierin waar wordt vastgesteld (zie punt 5.5):

"*Waar verzoekende partij bij haar vorig, eerste verzoek om internationale bescherming uitdrukkelijk verklaarde dat ze geen persoonlijke problemen kende in Griekenland, maakt ze bij huidig volgend verzoek plots melding van een incident met 2 personen in Griekenland die haar onderweg naar de winkel zouden hebben tegengehouden, uitgekleed en geprobeerd om haar te verkrachten.*

Nog daargelaten dat hoewel begrip kan worden opgebracht voor de ingeroepen redenen waarom ze dit eerder totaal onvermeld liet, terwijl in het kader van de medewerkingsplicht nochtans van ieder verzoeker om internationale bescherming wordt verwacht alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek zo spoedig mogelijk aan te brengen, toont verzoekende partij hoe dan ook niet aan dat het haar in Griekenland met betrekking tot dat incident of voor andere feiten aan bescherming van de Griekse autoriteiten ontbreekt.

Uit de verklaringen van verzoekende partij blijkt dat zij na dat bewuste beweerde incident geen stappen heeft ondernomen. Ze kaartte het nooit aan bij de politie en maakte er ruimer tegenover de Griekse instanties geen melding van. Ze bleef na het incident nog 1 maand of langer (45 dagen) in Griekenland, en dit omdat, zo luidt haar uitleg, ze op haar paspoort wachtte, maar wendde zich al die tijd dus nooit tot de Griekse autoriteiten.

Er wordt op gewezen dat in het kader van verzoekende partij haar vorig, eerste beschermingsverzoek bij voormeld arrest werd geoordeeld dat verzoekende partij niet aantoont dat zij als statushouder in Griekenland geen beroep zou kunnen doen op de Griekse politie en dat nergens uit blijkt dat het verzoekende partij in Griekenland aan bescherming ontbreekt. Die vaststelling blijft, bij gebrek aan enig bewijs van het tegendeel, gehandhaafd.

Er liggen geen nieuwe elementen voor waaruit blijkt dat het verzoekende partij als statushouder in Griekenland aan (overheids)bescherming ontbreekt."

Verzoekende partij verklaart ter zitting voor die feiten geen stappen te hebben gezet in Griekenland om steun te krijgen van de Griekse autoriteiten en niet naar de politie te zijn geweest, en ze wijst erop na een maand te zijn vertrokken. Zij erkent en bevestigt alzo voor die verklaarde problemen nooit beroep te hebben gedaan op hulp en bescherming van de instanties in Griekenland.

Zoals in de beschikking reeds werd opgemerkt, heeft de Raad in het kader van verzoekende partij haar vorig, eerste beschermingsverzoek reeds vastgesteld en geoordeeld dat uit niets blijkt en verzoekende partij niet aantoont dat zij als statushouder in Griekenland geen beroep zou kunnen doen op en dat zij geen melding zou kunnen doen bij de Griekse politie van eventuele bedreigingen, feiten van geweld en/of andere problemen, en dat nergens uit blijkt dat het verzoekende partij in Griekenland aan bescherming ontbreekt.

Die vaststelling blijft, gelet op het voorgaande, geheel gehandhaafd, aangezien er geen concrete en dienstige elementen worden aangereikt die anders doen oordelen. Verzoekende partij erkent en bevestigt immers in haar betoog ter zitting nooit hulp en/of bescherming van de Griekse politie en ruimer de Griekse autoriteiten te hebben ingeroepen voor de verklaarde bedreigingen en feiten van geweld.

Verzoekende partij maakt dan ook niet concreet aannemelijk dat het haar in Griekenland aan bescherming ontbreekt.

Wat betreft de anale problematiek, wordt verwezen naar hetgeen hierover wordt vastgesteld in de beschikking, in punt 5.4. Bij gebrek aan medische stukken dienaangaande blijft die bevinding gehandhaafd. Hieraan wordt nog toegevoegd dat eerder in het kader van haar vorig beschermingsverzoek werd vastgesteld dat verzoekende partij niet aantoont als statushouder in Griekenland geen toegang te hebben tot o.a. de gezondheidszorg aldaar. Bij huidig volgend beschermingsverzoek reikt verzoekende partij geen concrete en dienstige elementen aan die anders doen oordelen.

5.4. Situatie in Gaza/Palestina

Waar ter zitting en in de op de zitting neergelegde aanvullende nota naar de situatie in Gaza en die van familie in Gaza, en ruimer Palestina wordt verwezen, herhaalt de Raad hetgeen hij hierover al opmerkte in zijn arrest in het kader van verzoekende partij haar vorig beschermingsverzoek, met name: "*Met betrekking tot het argument ter zitting dat verzoekende partij nu reeds 14 maanden in België verblijft en het hier ook zeer moeilijk loopt maar ze niet terug wil en niet opnieuw wil beginnen, en dat haar ouders die in Gaza leven op hulp van haar wachten, betreft dit argumentatie betreffende enerzijds haar eigen huidige situatie in België en anderzijds die van haar ouders in Gaza. Echter, gelet op de internationale bescherming die verzoekende partij in Griekenland geniet, is haar situatie in en bij terugkeer naar Griekenland hier aan de orde/van tel, en*

dient deze te worden onderzocht en beoordeeld, zoals hier gebeurt. Om die reden is de verwijzing naar haar situatie in België en die van familie in Gaza, hoe betreurenswaardig de situatie er ook is, hier niet dienstig."

Aan verzoekende partij werd in Griekenland internationale bescherming verleend en zij toont niet aan dat deze bescherming niet langer geldig of toereikend is, waardoor de situatie (van haar gezinsleden) in Gaza en ruimer Palestina, hoe ernstig en betreurenswaardig ook, hier niet dienstig is. *In casu* ligt geen ontvankelijk beschermingsverzoek voor zodat er geen verder onderzoek nodig is naar de situatie in het land van herkomst/land van gewoonlijk verblijf.

Er wordt aan herinnerd dat de rechtspraak van de Raad geen precedentenwaarde heeft en elk dossier individueel wordt beoordeeld.

5.5. Voor het overige volhardt verzoekende partij in het verzoekschrift zonder nog enigszins concreet en inhoudelijk op de beschikking van 12 mei 2026 in te gaan en hiertegen enige concrete repliek in te brengen.

6. Derhalve wordt geen afbreuk gedaan aan de in de beschikking opgenomen grond. Bijgevolg brengt de verzoekende partij geen nieuwe elementen aan noch zijn er nieuwe feiten aan de orde die de kans aanzienlijk groter maken dat zij in aanmerking komt voor internationale bescherming.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op zestien september tweeduizend zesentwintig door:

M. RYCKASEYS,	kamervoorzitter
P. SHONIA,	toegevoegd griffier

De griffier,	De voorzitter,
P. SHONIA	M. RYCKASEYS